नं. ४८३५

नाम- परम हंस पञ्चाङ्गम्

कर्ता ×

पत्र - ४४ पञ्चाशत्सं. ×

विषयः - तन्त्रम्

परमहंसपंचांगम्
रुद्रयामले

४८२५

4815
43

F 26-27 common
30- Double
406

पर॰ ॐ श्रीगणेशाय नमः श्रीभैरव उवाच त्वन्मे
पर॰ वचसि न्तुष्टोहं वरं वरय सुव्रते यत्किंचिद्धा
१ वसे देवि दत्ते सर्वं ददाम्यहं १ श्रीदेव्युवाच
संतुष्टो देवदेवेशो वरं योग्यास्म्यहं यदि
तदा मे ब्रूहि पटलं परमहंसदेवतं २ श्री
भैरव उवाच तव भक्त्यास्मि तुष्टोहं वक्ष्यामि
तव भक्तितः परमहंसदेवस्य पटलं भोग
मोक्षदं ३ रहस्यं सर्वशास्त्राणां गोपनीयं
प्रयत्नतः सर्वकामिकमीशानि सर्वस्वं म
मंदेवरि ४ परमः पुरुषो हंसो देवदेवो म
हेश्वरः भक्तानां मोक्षदो हंसः सर्वकारण
कारकः ५ सर्वेश्वरः सर्वकर्त्ता मंत्रात्मा सर्व
दात्मकः सर्वमंत्रात्मको हंसः सर्वदेवम
यः परः ६ सर्वतंत्रेश्वरो हंसः सर्वतंत्रेश्वरः
प्रभुः सर्वतंत्रात्मको देवः सर्वधर्मनिवर्त्तनः

कः ७ नेद्यं स्तूयते विश्वं तेनेदं पाल्यते जग
त् तेन संक्रियते विश्वं निग्रहानुग्रहात्मकं
नेदेवं स्तूयते विश्वं निग्रहानुग्रहात्मकं । मंत्रं दे
व स्तनस्याहुर्ज्जपामि सततं प्रिये पंचरत्नस्या
हमर्च्चामि धारये त्वकवचं तथा नाम्नां सह
स्रं जपेहं स्तवं चैव पठाम्यहं पंचांगमेतद्दस्या
हं ध्यामि विधिवत् सदा १० देव्युवाच भगव
न्भूतभव्येश भक्तानुग्रहकारक भक्तास्मि
वर योग्यास्मि दासी क्रीतास्म्यहं प्रभो ११ पंचां
गं विधिवद्ब्रूहि परमहंसकारकं श्रोतुमिच्छा
म्यहं नाथ ब्रूहि त्वं चेत्कृपा मयि १२ श्रीभैरव
उवाच पटलं पद्धतिं वर्म स्तोत्रं नाम्नां सहस्रकं
स्तोत्रं मंत्रमयं यत्र तं चांगं परमव्ययं १३ अथा
हं पटलं वक्ष्ये सर्वतंत्रेषु गोपितं सर्वमंत्रमयं ह

पर॰ गोप्यं रहस्यं भक्तिपूर्वकं येन श्रवणमात्रेण दे
पर॰ वः परमहंसकः १४ मंत्रश्चावरदः साक्षाद्देवो
२ दर्शनमेष्यति तत्रादौ देवदेवस्य मंत्रोद्धारं ब्र
2 वीम्यहं १५ यं जप्त्वा साधकः शीघ्रं जीवन्मुक्ति
र्भविष्यति अप्रकाशं परं गुह्यं रहस्यं सर्वका
मदं अदातव्यमवाच्यं वाच्यमभक्ताय विशेष
तः १६ प्रणवं चन्द्रदाकाशं बिंदुद्वयसमन्वि
तं धारद्वंद्वेण संयुक्तः शक्तिस्तोमाशिरोम
णी १७ कांतिबीजं बिंदुयुक्तं परमाचलेव
च चिन्मयः सच्चिदानंदस्वरूपं वैश्वरं तथा १८
शिरसिश्चैव का युक्ता ह्रुक्षणा वह्निसंयुता
ब्रह्मांते समाख्यातं मस्तकं मंत्रमीश्वरि १९
परमहंसदेवस्य तत्र मंत्रात्मकस्य च प्रकाशे
ॐ हंसः सोहं परमात्मा चिन्मयः सच्चिदानंद

स्वरूपोहंब्रह्म २१ नात्रविघ्नोनवाशौचंनक्ले
शोदौर्बल्यंतथा नमोहःशत्रुसंत्रासोनभयं
नास्तिरेवच साधकस्यनरूपायसर्वकामार्थ
सिद्धिदः २२ चिंतनेनोमोदस्यांतंत्रमंत्रेश्वरो
महान् वर्णलक्षंप्रस्वर्यानदंडैवानदंडकं
पकल्पलांबयिंत्रर्यान्नानोनू नैकरायचनजी
वहीनायथादेहीसर्वकर्मस्वनदमः प्रस्व
रणाहीनोपिनथामंत्रोनसिद्धिदः गुरुह्ले
नवाक्रर्यान्साधकस्यकेरणवा २५ प्रस्वर्या
प्रक्रवीनवर्णलक्षावर्यिंस्तुयीः ननिषिनेच
नतत्त्वेनशौचंनियमोपिवा नवारदोषानो
छिद्रोभक्तिरेवप्रकीर्तिता श्रयानःसंप्रव
त्याभियंत्रोद्धारंमहेश्वरि २७ सर्वतंत्रमयंदि
व्यंसर्वतंत्रेषुगोपितं सर्वसंमोहनंयंत्रंसर्वा

पर:
प्र:
२

शापरिपूरकं २८ बिंदुनामसंवेदस्वस्ति द्वादश
षोडश दिक्पालागुणान्हनीचयंत्रराजंलिखे
द्रुथः २९ भूपुरंचत्रिनेत्रंवचंद्रसूर्याग्निशोभि
तं विघ्नमायादिशोद्वारपालंविघ्नमयंजग
त् ३० चतुर्दलेगणेशाद्यसंपूज्यः परमेश्वरि
षट्दलेषुचसंपूज्या ब्रह्माविष्णुश्चदिग्दले
रुद्रोद्वादशपत्रेषुजीवात्माषोडशेदले प
रमात्मा परमात्मानत्याविंदौसंपूज्यः पर
मेश्वरि ३१ पूर्वेरुद्रस्तथाग्नेयेवह्निर्दलेयमस्त
था वायव्येवायुरुद्रश्चेतेकुबेरश्चेश्वरस्तथा ३२
ईशानामूर्ध्वदिक्पालोब्रह्माविष्णुनथाप्यध :
स्वेषुस्थानेषुदिक्पालाः संपूज्यः परमेश्वरि
देवेन्द्रकृतधान्येच अस्यमंत्रस्यदेवेशि ऋषिर्ना
रायणस्मृतः छंदः परमहंसोवैपरमात्माच

देवता अथ ह्रमिति बीजमाख्यातं स्वाहेति
शक्ति बीजकं कीलकं सोहमित्येतन्मो
क्षार्थे विनियोगतः ३६ अणेवेनमहेशा
निन्यासं कुर्यान्षडंगकं प्रयोगान्कतिचिद्ब्रु
वे श्रृणुष्व पार्वति निश्चितः ३७ अश्वत्थवट
मूले वैल्वमार्व्रेजयेन्नरः होमस्य च द
शांशेन नरो नारायणो भवेत् ३८ औदुंब
रफलैनैव होमेन राज्यमाप्नुयात् अश्वत्थ
पत्रैः कमलैर्होमं कुर्याद्दलं डिनः ३९ साध
कोजायते देवि ब्रह्मतुल्योपि मानवः कुश
शाकं पलाशैश्चरुद्रतुल्योभिजायते ४०
अमृतंना निम्बषष्ठिश्च होमः सहस्त्रमेव च
यनं भ्रुवानवाप्नोति साधकः परमेश्वरि ४१
विल्वपत्रफलैः पुष्पैर्मिथुनाक्षुन्नयायसैः श्री

पर:
पट:
८

तस्माद्रहस्यविधिना खेचरो जायते नरः इती
दं पटलं दिव्यं परमहंसदैवतं गोपनीयं
न दातव्यं भक्तिहीनाय पार्वति ७२ इति
इति श्रीरुद्रयामले तंत्रे परमहंसपटलः
संपूर्णं ॥

अथ पूजापद्धतिर्लिख्यते ॐ परब्रह्मणे न
मस्तुभ्यं क्रीडितानासदाशिवः त्वमानंद
कथं प्राप्य भवानीशंकरं प्रभो ज्ञानानंद
कथं ज्ञेयं वैराग्यं ज्ञानभक्तिदं साध्यानसा
ध्यानसिद्धियोगीश्वरस्यलक्षणः मुमुक्षु
भावसंयुक्तो गुरुस्नानरतायच तीर्थयात्रा
दिसंकल्पो गुरोरग्रे निवेदयेत् गुरुरात्मा
विनावश्यग्रन्थ्याचविडंबना सनामसहि
तं दीक्षा ब्रह्महत्याविधीयते गुरुद्रोही महा

पार्थो दीक्षामात्मानमन्यते पिशाचप
तिनः सोपि सोप्यं नवनवं नेत्यजेत् एको
नराजानि श्रिंत्यभोजनं भिद्वतन्परः नाप
त्रयनिर्वाणाय कर्पाकवचधारयेत् त्मा
गोभोगोगुरु भोक्ताहत्त्वानि श्रयवंपठेत्
परमहंसंसमाप्नोति लोकवित्तोहस्त्व
नः शौचं स्नानं जपं होमं मार्जनं भोजनंत्र
नः एतयोगोभवेत्सोपि जीवन्मुक्तस्य लः
क्षणं श्रुतः करणमलेशौचब्रह्मजलेचमा
र्जनं मोहं जपेन सर्वत्र जनराग्नो हुतं जग
त् तापत्रये मार्जनं हत्वा सर्वलोकेतिमा
र्जनं उपसाद्दसमाचरणाज्ञानवर्णाश्रमल
क्षणं स्त्रीपुरुषसमाचारं येजंवंनिदिनेदिने
वर्णाश्रमकुलाचाराः सर्वत्र समबुद्धयः वि

विधानंप्रवक्ष्यामिश्राचार्यैर्गुरुसत्तम पुत्र
त्रत्वोपदेशेनसाक्षात्माभवतिध्रुवं कृग:
यस्तर्वंगुरुमंत्रेणोनिरूपंचलक्षणे निष्कले
कंपरंब्रह्मनस्मैश्रीगुरवेनमः श्रालिखह्
तैवोन्यायगुरु चरणंसमाचरेत् अस्यश्री
गुरुपरमात्मादेवतामंत्रस्य ज्ञानसागर
ऋषिः अनुष्टुप्छंदः परमहंसपरमेश्व
रपरमात्मादेवताश्रीमंत्रजपेविनियो
गः ॐह्रांअंगुष्ठाभ्यांनमः ॐह्रींतर्जनी
भ्यांनमः ॐह्रूंमध्यमाभ्यांनमः ॐह्रैं
अनामिकाभ्यांनमः ॐह्रौंकनिष्ठिका
भ्यांनमः ॐह्रःकरतलकरपृष्ठाभ्यांन
मः ॐह्रांहृदयायनमः ॐह्रींशिरसे
स्वाहा ॐह्रूंशिखायैवषट् ॐह्रैंकवचा

यहूं ॐ ह्रौं नेत्रत्रयाय वौषट् ॐ हसः अस्त्रा
य फट् सुषध्यानं अमलविमलगात्रंमो
तिरेकप्रकाशं प्रभवविमलसाक्षीसच्चिदा
नंदरूपं समरससमस्तभावं देवमानंद
नित्यं सकलभुवनिवासं सद्गुरुं तं नमामि
स्रुह्रस्त्वैकजपेन्मंत्रं तथा बाह्योंतरं शनै प
श्चाद्बहिर्विनिर्गत्य शौचकर्म समाचरेत्
उत्तराभिमुखं गत्वा चैकान्तजनवर्जितः
वस्त्रपात्रे मलमूत्रे उत्सारयेत् ॐ ॐ निरुद्ध
येभूताये नभूतास्यांत्पालकाः मलमूत्रंय
विन्यास्यं मम दोषो न दीयते मलमोत्सारणे
मंत्रं यथाशक्ति जपेद्बुधः ॐ ठंठं स्वाहा अन्ते शौचाचा
रं समाचरेत् एका लिंगे गुदे तिस्रो दश वा
मेकरे तथा सप्तश्चर्दिणोह्रस्तेजीणीजीणि

पर॰ वपादयोः पतन्क्शौचं गृहस्थस्य द्विगुणं
पद्र॰ ब्रह्मचारिणः त्रिगुणं वानप्रस्थस्य योगि
६ नां चतुर्गुणं गुह्ये पंच करे सप्त सव्ये एकाद
6 शचपादयोः जलमृत्तिकां गृहीत्वा प्रण
वेन प्रक्षालयेत् शंखचक्रगदापद्ममु
द्रावेदप्रसीदितं प्रकारांतरं प्रवक्ष्यामि
मंत्राणां तु विशेषतः ये तु यानि तु याशे
रवं रक्षाकलशमुद्रया आचमनादिप्रो
क्षणं जलान्सर्वं पवित्रके द्विविंशा गंडू
कं कुर्यड्हस्तपादौ प्रक्षालयेत् गंडूकस
माचमनं प्राणायामं समाचरेत् पादं प्रक्षा
लयेद्धीमान्मृत्तिकाजलमिश्रितं एक
वारं च विंशान्पापात्प्रक्षालनं कुरु + स्नग
डूषकं कुर्यान्सर्वं च स्नानं चरेत् द्वादशगंडू

+ जलंनीरसमाथायपात्रप्रक्षालनंकुरु

लभ्रमाणंचक्रेनपावनक्षालनं मुखप्रक्षा
लनंकृत्वादशायणेवसंयुतं तीर्थपात्रंच
संस्थाप्यदंडं चैवनस्थापनः आचमनं प्रा
णायामप्राणेवेनदिग्बंधनं षोडशस्वरये
ह्रींमांश्चनः बहिष्कुंभकाः बहिस्सहस्र
कुंभकेचद्वात्रिंशद्वर्णेस्तुमान् प्राणाया
मस्यलक्षणं इंद्राग्नीयमस्त्रैवनैर्ऋति
वरुणवायवः कुबेरईशानविष्णुःब्रह्म
वेब्रह्मणेनमः शिवादिगुरुपर्यंतंनत्वा
दंडनपावनाद्यंतंचकरिष्यानंसमाचरेत्
एकविंशतिमंत्रेणमृत्तिकाजलमिश्रितं
दिग्बंधनेशाखादिगुरुपर्यंतंनत्वा विष्णुः
विष्णुः शिवास्मरेत् आचमनं प्राणाया
मंजलं स्पृष्ट्वालेकृत्वा आवाहनं गंगेच

पर·
पद्ध·
८

यत्नेनैव गोदावरिसरस्वति इहस्थाने ।
समागत्य मार्जनं च करोम्यहं ब्रह्मोच ।
गुटेककटंगालल्लाटेमस्तके पुनः मृत्तिका
मेकविंशत्पात्रसर्वांगेषुलेपं मंत्रयेत् मू
लेन स्नात्वा षोडशांगुरवस्नानं तथा पुनः
आचमनं प्राणायामं षडंगैः सूर्याय अर्घ्यं
ॐ ह्रां ह्रीं परमात्मादेवता ममार्घ्यं गृहाण २
ममाभिसिद्धिं प्रयच्छ २ सूर्याय स्वाहा पंच
वारं समर्पयेत् आचमन प्राणायामं मा
यारवाविधैः विवर्णवासां तकबर्णाश्च
यपरइतिगर्विनं सर्वब्रह्मस्वयं परं ध्यानं
ॐहंसपरमहंसब्रह्मा ॐस्मिनत्वमसि ग्रोहं
सोहंसः तत्वमसि अहं ब्रह्मास्मि वाहं ब्र
ह्मतत्वमसि तत्सोहं परमहंसः महावा

कवचमंत्रः ॐ हंसः सोहं परमात्मा चिन्मयः सच्चि
दानंदस्वरूपः सोहं ब्रह्मेति मंत्रः आचमनं
प्राणायामं ॐ अस्य श्रीमातृकान्यासमंत्र
स्य ब्रह्मा ऋषिः गायत्री छंदः गुरुदेवदत्त
परमहंसपरमात्मा देवता सर्वसिद्ध्यर्थे ज
पे विनियोगः ॐ अं आं इं ईं उं ऊं ऋं ॠं लृं ॡं
एं ऐं ओं औं अं अः मुखमंडले कं खं गं घं ङं द
क्षिणकरे पंचसंधिषु ॐ चं छं जं झं ञं वाम
करे पंचसंधिषु ॐ टं ठं डं ढं णं दक्षिणपादे
पंचसंधिषु ॐ तं थं दं धं नं वामपादे पंचसं
धिषु ॐ पं फं बं भं मं उदरे ॐ यं रं लं वं हृद
ये ॐ शं षं सं हं शिरसि ॐ लं क्षः सर्वांगे अ
थ ध्यानं हृदयकमलमध्ये दीपवद्वेदसारं
प्रणवमयमतर्क्यं योगिभिर्ध्यानगम्यं

परः
पड़ः
८

हरिहरशिवयोगंपसर्वमूलस्वरूपं सकृद
पिमवसाद्धुर्याणयतेयः समुक्तिरितिकील
कंणादौ इतिश्रास्था हृश्रीपरब्रह्मकमस
माचरेत् अस्यश्रीपरमहंसमन्त्रस्यनाराय
णऋषिः परमहंसछंदः श्वलिदंब्रह्मप
रमात्मादेवता हमितिबीजं समितिश
क्तिः सोहंहंसजपविनियोगः संपादयोः
स्वंजान्वोः ॐभूर्गुह्ये ॐभूर्नाभौ ॐभुवः स्व
दये स्वंजान्वोः ॐभूर्गुह्ये ॐभूर्नाभौ ॐभु
वःस्वदये ॐस्वःकंठस्थाने सत्वंमूर्ध्नि पर
मात्मास्थाने ॐभूर्भुवःस्वशरीरं परिमंडे
णाघरिक्षुडानि हंसइतिबीजंअंगुष्ठाभ्यां
नमः सोहमितितर्जनीभ्यांनमः परइति
मध्यमाभ्यांनमः आत्मेतिअनामिकाभ्यां

नमः चिन्मय इति कनिष्ठिकाभ्यां नमः स
च्चिदानंदाय करतलकरपृष्ठाभ्यां नमः आ
नंदेति हृदयाय नमः स्वरूपमिति शिरसे
स्वाहा सोहमिति शिखायै वषट् ब्रह्मेति
कवचाय हुं परमिति नेत्रत्रयाय वौषट्
हंसेत्यस्त्राय फट् इति न्यासः सहस्रदलम
ध्ये शिवशक्तियुक्तं ऊर्ध्वमधोमुखेपमंबुज इ
शुभ्रस्वरूपं यथ्यावायये न ॐ भूतानामाब्रह्म
रंध्रेयद्वे भाति रूपमयं प्रकाशं सकलभुव
ननिवासं सर्वमात्मस्वरूपं अमलविमल
मात्रे देव दत्तस्वरूपं हरिरूपमाभिवंदे एक
चित्ताविधाना इतिध्याने अथ सूत्रं ब्रह्मस्ना
मिसाहा है भवति एवं यस्मात्तु ज्ञानमात्रे
ण सूमिश्रोत्पन्नं प्रार्थनाद्भूमोयं त्रं सम्पालि
तेन विद्यामंत्रं सं वेदवसहाद्दशषोडशदि
मुक्तिसायुज्यतामियात् आत्म मानं प्राणायामं [illegible]
मूलमंत्रेण +

पर॰ कपालांगुणहस्तीचपंत्रराजांलिखेद्धयः
पद्ध॰ भूषुरंचत्रिनेत्रंचचंद्रसूर्याग्निशोभितं विलु
९ मायादिशोद्धारपालमात्ममयंजगत् ग्र
यस्पंनतेभूतायेभूताभुविसंस्थिता येभू
ताविघ्नकर्तारस्तेनश्यंतुशिवाज्ञया दि
ग्बादिव्यदृष्टतालत्रयदानेनश्रंनरित ग
तान्पादस्यानमूलमंत्रेण आवाहनं ॐ आं
ह्रीं क्रौं यं रं लं वं शं षं सं हं लं क्षः श्रोत्रत्वक्च
क्षुः जिह्वाघ्राणवाक्पाणिपादपायूपस्थ
इंद्रियाणि पृथ्वीअप्तेजोवायुराकाशप्राण
यामस्मादिमानोदानन्नागकूर्मकृकर
देवदत्तधनंजयआत्मांतःकरणमनोबुद्धि
चित्ताहंकारशब्दस्पर्शरूपरसगंधप्रकृति
पुरुषगुणात्रयः क्लीं ह्रीं श्रीं ॐ विश्वरूपपर

मात्मादेवता इत्यागात्यस्त्वं विचिरंनिष्ट
नुस्वाहा गायत्रीमंत्रेणावाहनं आसनं
पाद्यमर्घ्यं आचमनं यज्ञोपवीतं सर्वा
लंकारभूषिणं धूपं दीपं नैवेद्य माच
मनीयं तांबूलं आरात्रिका आरात्रिकं
आचमनं प्राणायामः ॐ अस्य श्री आवर
णपूजामंत्रस्य जगती छंदः हंस ऋषिः
सर्वसाक्षी देवता पूजनमहं करिष्ये ॐ अं
हृष्ठ षडंगन्यासं ध्याने ॐ अंगुष्ठाभ्यां नमः
ॐ तर्जनीभ्यां नमः ॐ मध्यमाभ्यां नमः
ॐ अनामि कानिष्ठि काभ्यां नमः ॐ कनि
ष्ठिकाभ्यां नमः ॐ करतलकरपृष्ठाभ्यां
नमः ॐ हृदयाय नमः ॐ शिरसे स्वाहा
ॐ शिखायै वौषट् ॐ कवचाय हुं ॐ नेत्राभ्यां

पर॰
पञ्च॰
१०

10

मं

वौषट् ॐ अस्त्राय फट् अष्टदलकमलात्म
कगणेशाय शक्तिसहिताय सपरिवारा
य सवाहनाय सर्वालंकारभूषणाय पू
जयामि तर्पयामि नमः स्वाहा ॐ वं नमः
शं नमः षं नमः सं नमः इति चतुर्दीपा
दिद्वाराविक पर्यंतं पूजयामि तर्पयामि
नमः इति षट्दलकमलात्मकाय ब्र
ह्मणे शक्तिसहिताय सपरिवाराय तर्प
यामि पूजयामि नमः ॐ नं नमः ॐ भं न
मः मं नमः यं नमः रं नमः लं नमः अप्र
दीपादिद्वाराविकापर्यंतं पूजयामि त
र्पयामि तर्पयामि नमः ॐ दशकला
त्मकाय विष्णवे शक्तिसहिताय सपरि
वाराय सानुचराय पूजयामि तर्पयामि

नमः ॐअंनमः ढंनमः णंनमः तंनमः
थंनमः दंनमः धंनमः नंनमः पंनमः
फंनमः धूपदीपाधि आरात्रिकादिपर्य
न्तं पूजयामि नमः ॐह्रादशा
लकमलात्मकाय रुद्राय शक्तिसहिता
य सपरिवाराय पूजयामि नमः ॐनमः ॐकंनमः ॐखंनमः गंनमः घंनमः
ङंनमः चंनमः छंनमः जंनमः झं
नमः ञंनमः टंनमः ठंनमः धूपदीपा
द्यारात्रिक पर्यन्तं पूजयामि नमः ॐषोडश
दलकमलात्मकाय जीवेश्वरनिश्रयाय
शक्तिसहिताय सपरिवाराय पूजयामि
नमः ॐअंनमः आंःनमः इंनमः ईंनमः
उंनमः ऊंनमः ऋंनमः ॠंनमः ऌंनमः

पर॰ पद्ध॰ २९

ह्लूं नमः पंनमः षंनमः ॐमः ॐनमः
अंनमः अःनमः ध्रुपदीपा रात्रिका
पर्यंतं पूजयामि तर्पयामि ॐ ह्रिदलक
मलात्मकाय परमात्मने शक्तिसहि
ताय सपरिवाराय संपूजयामि तर्प
यामि ॐ हंनमः क्षंनमः इति धूपदी
पाद्यारात्रिकापर्यंतं पूजयामि तर्पया
मि द्विपंचादलकमलात्मकजीवात्म
परमात्मनैकत्वात् अहमहमस्मीति
शक्तिसहिताय सपरिवाराय ॐ अंत्तं
पर्यंतं हंसः सोऽहं हंसः श्रीदेवीक्रीदेही
भक्तसर्वात्मा आवाहनं चतुर्विंशतिमव
तारैर्नमस्कारपर्यंतं पूजयामि समर्पि
यामि ॐ पंचदशाकलात्मने नाव शक्तिः

सहिताय ॐ षं षं ॐ वायुः ॐ तं तेजः ॐ वं
आपः ॐ लं पृथ्वी आवाहनात्रिकालय
र्यंतं त्रिदलकमलात्मने लं शक्तिसहिता
य ॐ ॐ ॐ वं ॐ मं धूपदीपादि आरात्रि
कापर्यंतं पूजन॰ नमः॰ ॐ बिंदुकमलम
ध्ये अग्निशक्तिः ॐ ॐ ॐ अथ द्वारपालपू
जा ॐ सर्वविघ्नप्रणाशने महिमसहिताय ऋग्वेदा
यसावनं विंशतिमवतारैः ॐ पश्चिमे वि
ष्णुदेवता सर्वस्थितिनि सामवेदसा ॐ
ॐ दक्षिणे रुद्रासंहारगणसहिताय य
जुर्वेदसां ॐ उत्तरे सर्वसाक्षि अथर्वणागु
ज्ञानी ब्रह्माणं पूर्वे इंद्रायनमः आग्ने
येयमायनमः नैरृतये ॐ वरुणायन

पर:
पद्ध:
१२

मः ॐवायव्ये ॐकुबेरायनमः ॐईशा
नायवौंब्रह्मणेनमः ऊर्ध्वे ॐअग्रयः विल्वे
नमः इत्यावरणपूजा ॐसोहंदेवदत्तहं
सः सोहमितिमंत्रेणसंपूज्य ऋषिस्वमान
वाः यंयंकामयतेकामंतंतंप्राप्नोतिनि
श्चितं कृत्वाघंटनमवनौवैः सर्वेयानिपरां
गतिं नत्सर्वंप्रलीयंनेकनर्व्वांचसदातुर
ये: अस्यश्रीपरमहंसपरमात्मादेवता
मंत्रस्य ज्ञानसागरऋषिः त्रिष्टुप् छंदः
देवदत्तपरमात्मादेवताश्रीप्राप्त्यर्थे जपेवि
नियोगः अथन्यासः ॐसोंअंगुष्ठाभ्यांन
मः ॐहंतर्जनीभ्यांस्वाहा ॐदेवमध्यमा
भ्यांवषट् ॐदत्तअनामिकाभ्यांहुं ॐहंक

निष्ठिकाभ्यां वौषट् ओं सः करतलक
रपृष्ठाभ्यां फट् ओं सोहृदयाय नमः
ओं शिवसे स्वाहा ओं देवशिखायै वष
ट् ओं दत्तकवचाय हुं ओं हंनेत्रत्रयाय
वौषट् ओं सः अस्त्राय फट् इति षडंग
न्यासः अथ ध्यानं अष्टोत्तरसहस्रंचव
र्णानाश्रमफलप्रदं सच्चिदानंदमंत्रस्याश्रा
श्रमाचमसदाभ्यसेत् सोहंसच्चिदानंदा
यश्रीं ह्रीं श्रीं गणां हुं नमः बलाद्विसृष्ट
हृदस्थितस्मादिवपरांगतिं लक्षमेकंतु
रश्चर्यांपर्वकालेविशेषतः अक्षसंख्यातं
वयमार्थेनसाक्षाद्भवतिध्रुवं यंत्रेक
मलमालिख्यमध्येहंसंसमाचरेत् एवं
वसूजयेयस्तु षडजादिसहितंबुधः दर्शा

पर·
पद्ध·
१३

13

शमावेद्धोमंयथाकालफलप्रदं ल
क्षैकस्यविधानेननरोनारायणोभवे
त् ॐडंबरेणसंयुक्तंनिर्वैरंराज्यमाप्नुया
त् अश्वत्थैः कमलैर्होमैर्ब्रह्मणोवश
मानयेत् ऊशणाकंपलाशैश्चहुत्वतु
लोभिजायते लक्ष्मीकान्तोभवेत्सोपि
स्वर्गलोकेमहीयते अयुतस्यविधाने
नसदाशिवसमोभवेत् अयुतंजाति
पुष्पैश्चसार्धसाहस्रमाप्नुयाद्धनपुत्रम
वाप्नोतिब्रह्मलोकेवरनारदशः बिल्व प
त्रैःफलैःपुष्पैर्मधुनाक्तैर्नपायसैः शत
साहस्रविधानेनखेचरोजायतेनरः लव
णामाहरीनिसंधानमद्वयतोगतः फ
लपुष्पमनेकस्यदंशांशंहोममाचरेत्

शार्कराद्यन्नसंयुक्तं मनः कामफलप्रदं
गृह्याग्रकुरवं न च कर्तव्यं वसराद्युथैः यं
यं कामयते कामं तं तं प्राप्नोति निश्चितं
जलमध्ये मंडलं नकुर्यात्स्नानमविचिंतये
न् मथुनाद्यन्नसंयुक्तं दशोनरेवनर्पये
न् मार्जनं कुरुते धीमान्भोजनं च तथा
विधं यस्य स्मरणमात्रेण जीवन्मुक्तश्च
जायते शाक्तब्रह्मणसंस्पृष्टं निःशाक्तप
रमं पदं एकांतभोजनं भिदं कथ्यादेह
समाश्रयं स्नानदंतविचारेणयोगेन्द्र
परमुत्तमं इंद्रादिसर्वदेवानां व्यवहारस्त
इनेकृते शांभवीवैस्नवीमुद्रायथारु
चिः तथाकुरु यस्याकं चविधानानिव
णाश्रमत्रिपादिकः निष्णु पंचस्वनिधा

पर: ध्येयः पश्यति स पश्यति गुरोरग्रे चैनैवंद्य
पदः नास्ति तत्त्वं गुरोः परं गुरुपादोदकं पी
१४ त्वा गुरुरुच्छिष्टभोजनं नानाविधानि
दिव्यानि गंधपुष्पाणि चार्चयेत् सर्वालं
कारसंयुक्तं गुरुं सर्वांगभूजयेत् यस्योप
देशमात्रेण ब्रह्मलाभ्यहमिदं जगत् स
च्चिदानंदसो ब्रह्म नास्ति तत्त्वं गुरोः परम्
अथांगानि प्रवक्ष्यामि यदंगात्समवधान
नः यमयोगमयइस्तुपसत्त्वसमर्वेंड्रि
यप्रत्याहारमयनिद्राजयपयशस्त्रीत्वंमम
सएवं शनैः शनैः साधयेदात्मनि शी
घ्राणायमलक्षणाः नियमास्तिमनोवृ
त्तिनांनीयमानः तदाएकांतवासिनः
सगतानाउदासीन्यैनैगाण यथाथाममितं

तद्गुरुर्वचनात् तदा नियम इति लक्षणः
सिद्धासनमिति तेषां मध्ये यथेष्टमासन
मेकं कृत्वा स्वावधानेन स्थानके आसन
मिति लक्षणः प्राणायाममिति प्राणस्य
स्थिरत्वात् तथा रेचक पूरक कुंभकः संपूरी
करणं स्वासनः प्राणायामः प्रत्याहार मि
ति चैतन्येन तथा नानाविकारेष्वेमनउन्मत्
त्त्वमिति कारनिवृत्ति प्रत्याहारः अथ
ध्यानमिति कश्चित्परमात्मानमस्फुर
ति तत्स्वरूपमेव भावयेत् सर्वभूतेषु स
महादृष्टिध्यानधारणेति सत्कल्पान्तरे ए
कमेव निरंजनस्वमंतःकरणेन धारये
त् यथा तथा उत्पद्यते कारणं ध्यायेत् स्वा
त्मानं निर्वाणदीपवत्संध्यायेत् इति धा

पा·
पञ्च·
१५

रणसमः समाधिरिति सर्वतत्वानांसम
वस्थानिरूप्यसर्वंप्रनायासविकारितं
अध्यात्मिकं आदिदैवकं आदिभौतिकं
अवस्थात्रयंत्यजेत् मनोमयसमाधिः अ
ष्टांगसममेदंवस्थात्समाधिः अहैवाह
मस्मितत्वमसिब्रह्मास्मीति प्रज्ञानमा
नंदंब्रह्ममयमात्मब्रह्मेति सएवमेव गुरु
पंब्रह्मतत्वंसमपश्यत् प्रज्ञानप्रतिष्ठा
तिष्ठा प्रज्ञानंप्रतिष्ठात्मासोहमस्मिप्रज्ञा
नात्माहं ब्रह्मास्मिससत्प्रज्ञानमानंदंब्र
ह्मविज्ञानमानंदंयत्समसाक्षात्परोक्षा ब्र
ह्मतत्वमसिसर्वंखल्विदं ब्रह्मएकमेव
द्वितीयंब्रह्मआत्मैवेदंप्रमनंतपरब्रह्मानंदं
ओंओंसहिरण्मयेनपात्रेणसत्यस्यापिहि

सर्वंज्ञमेवेकं विज्ञानायआत्मानंमत्वा
अयंआत्माब्रह्मावेदं

नंमत्वंयोसौवादित्येपुरुषः सोसावहं
अच्युतोहमनंतोहंगोविंदोहंअहंहरिः
आनंदोहमशेषोहमजोहममृतोस्म्यहं
नित्योहंनिर्विकल्पोहंनिराकारोहमव्य
यंसच्चिदानंदरूपोपंचकोशातिगोस्म्यहं
अकेलेवाहंनसंसारोयुक्तोयमितिभावयेत्
आदिमध्यांतमुक्तोहंनबद्धोहंकदाचन
स्वभावनिर्मलः शुद्धः सएवाहंनसंशयः
इतिश्रीरुद्रयामलेतंत्रेपरमहंसपूजापद्ध
तिसमाप्तः ॥
श्रीभैरवः भगवन्सर्वधर्मज्ञसर्वतंत्रविशा
रद कवचंश्रोतुमिच्छामिहंसस्यपरमस्य
च । त्वत्प्रसादाद्देवज्ञानानिविविधानिच
तेनमेकथयदेवेशयदिस्नेहोस्तिमांप्रति

पर॰
कं॰
१६

श्रीभैरव उवाच शतवारसहस्राणि वा
रितासि पुनः पुनः स्त्रीस्वभावान्महा
देवि पुनस्त्वं परिपृच्छसि ३ तथापि
कवचं दिव्यं कथयामि शृणु प्रिये अ
प्रकाश्यमिदं भद्रे गोपनीयं प्रयत्नतः ५
न देयं परशिष्याय व्रात्याय परिशिष्याते
स्वल्पबुद्धये शठाय ज्ञानहीनाय निंदका
य दुरात्मने गुरुभक्तिविहीनाय न देयं
यस्य कस्यचित् देयं शिष्याय भक्ताय
साधकाय प्र[illegible]काशयेत् ६ ओं अ
स्य श्रीपरमहंसकवचस्य श्रीमहादेव ऋ
षिः विराट् छंदः श्रीपरमहंसपरमात्
मा देवता हंकार बीजं सकार शक्तिः
ओं कीलकं मम चतुर्वर्गसाधने जपे वि

विनियोगः इत्यंजलिः महादेवऋषये
नमः शिरसि विराट्छंदसे नमः मुखे
श्रीपरमहंसपरमात्मदेवतायै नमो हृ
दि हंबीजाय नमो गुह्ये हंशक्तिनमः
पादयोः ॐकारकीलकाय नमः नाभौ
ममचतुर्वर्गसाधने विनियोगः सर्वांगेषु
इति ऋष्यादिन्यासः ॐ हंसां अंगुष्ठाभ्यां
नमः ॐ हंसीं तर्जनीभ्यां नमः ॐ हंसूं मध्य
माभ्यां नमः ॐ हंसैं अनामिकाभ्यां नमः
ॐ हंसौं कनिष्ठिकाभ्यां नमः ॐ हंसः करत
लकरपृष्ठाभ्यां नमः एवं षडंगन्यासः अ
थ ध्यानम् हृदयकमलमध्ये दीपवद्वेदसारं प्रणवमयमतर्क्यं योगिभिर्ध्यानग
म्यं हरिगुरुशिवयोगं सर्वभूतस्वरूपं स

क:
कं
२

कदापि मनसा वै ध्यायते यः समुक्तः ॐ शि
रो मे सच्चिदानंदः पातु मां मल्लरूपकः
नेत्रे दक्षिणमे भगवत्स्वरूपः पातु सर्वदा
वामनेत्रे सदा माया ज्योतिरूपः सदावतु
नासिकां पातु शुद्धात्मा मुखं ब्रह्मस्वरूप
कः चिबुकं पातु देवेशः श्रीयः परमेश्वरः
कंठं पातु महायोगी कटिं पातु शिवात्मके
दक्षिणांसे तु भगवान् वामांसे योगिसत्त
पायादीशान युग्मके सच्चिदानंदरूपे च मः हृदयं हंसरूपी च पृष्ठं पातु परात्मकः
पार्श्वयुग्मं व्यापी चोदरी परमात्मकः
वाकमले च हंसो वै ऊरु परमसुन्दनः म
णिबंधे सदा पातु घ्राणो वै सदाशिवः
लिंगमे ॐ सदा पायो द्वंद्वं ॐ श्री सदाशि
वः लिंगमूले सदा पातु सत्त्मा देवेश वसिद्ध

कः गुह्यं पातु शक्तिरूपी पातु मूले त्रिविक्र
मः गुल्फयोर्मे सदा पातु पातु केशवः काल
रूपधरन् जानुनी पातु कामेशो जंघयोर्बल
विक्रमः गुल्फयोर्मे सदा पातु पातु केशवः
कालरूपधरन् जानुनी पातु कामेशो जं
घयोर्बलविक्रमः पादयोर्मे जनकिन
स्वंगुलीश्च वामनः आपादमस्तकं चैव
हंसविग्रहात्मकः मूलाधारे सर्वरूपी
स्वाधिष्ठाने स्वरूपधरन् नाभौ हंसेनाभि हेवा
पायात्स्वयं स्वरूपधरन् जानुनी पातु कामे
शो जंघयोर्बलविक्रमः पादयोर्मे जन
कः स्वंगुलीश्च वामनः आपादमस्त
कं चैव हंसविग्रहात्मकः मूलाधारे स
र्वरूपी स्वाधिष्ठाने स्वरूपधरन् अनाहते वा

परः कः १८ 18

शुद्धरूपेविश्वदेवाक्स्वरूपकः श्रोत्रात्मके
तिज्येष्ठेन सहस्रारेविद्यात्मकः इडा
यांशक्तिस्वरूपेच पिंगलायांगभस्तिका
सुषुम्णायांसूर्यरूपीविज्ञानात्मस्वरू
पकः पूर्वेपातुमहेन्द्रश्चवह्निदेशेत्रिवि
क्रमः पातुयाम्यांसदारामोनैरृत्यांग
रुडध्वजः प्रतीच्यांमधुनीपातुवायव्ये
गरुडेश्वरः उदीच्यांपातुकौबेरईशान्यांशू
लधारकः ऊर्ध्वंपातुजगत्कर्ताह्यधोभागे
नन्तेनकः यत्रकस्यचिद्दोषात्तंतद्रंगंपा
तुमाधवः इतितेकथितंसर्वंसारात्सा
रतरंशुभं पठनाद्धारणाद्योगीदिव्यंवि
ज्ञानमाप्नुयात् बलात्स्वादीनिशास्त्राणि
निवारयतिनिश्चितं अभिचारभंजनस्तंभे

गतिंलभंतेविकल्मषाः वाञ्छंसर्वलोकेषु
जयः शत्रुमर्दनः पापापग्रहकारी वैतेजस्वी
कामरूपधरन् मेर्जिति लिङ्गकवंसर्गाख्यं
धारयेद्यदि धर्मार्थकाममोक्षान्प्राप्नुयान्न
रःमंत्रपदं त्रिकालज्ञोभवेद्देविनिर्वाणमाद्
हसिद्धिदः केवलस्यमहेशानिनान्यकार्यावै
धारणात् तस्मात्प्रमेदिं लोकेयोगसिद्धिम
वाप्नुयात् मंत्रस्यस्मरणाद्देवअभीष्टफल
दायकः किंपुनर्दैवनानागान्किन्नरावश्य
येद्ध्रुवं यक्षभूतपिशाचाद्याराक्षसाश्चभया
नकः हरन्तःसाधकेहृष्टाभस्मीभवंतिनि
श्चयात् दुर्लभंपरमंलोकेगोप्यंचप्र
यत्नतः देयनेमल्लकेलोकेमायापरिमहे
श्वरि शिष्यायज्ञानरूपायगुरुभक्तायधीमान

प॰
क॰
१९

19

ये ग्राम्नेभ्योपि भक्तेभ्यो दत्वा मृत्युमवाप्नु
यात् इति श्रीरुद्रयामले तन्त्रे परमहंसक
वचं संपूर्णं
ॐ हिमाद्रिशिखरे रम्ये नानामणिसुशोभि
ते नानाद्रुमलताकुले नानारत्नविभूषि
ते कल्पपादपमध्यस्थे नाना त्रस्ता पशो
भिते स्वर्णमण्डपमध्यस्थे निष्कूटनिलयाश्र
ये: मणिमयखचरिते वेदशास्त्रनिगमार्थविसेविते
तं कदाचित्सुखासीनं वरं गुरुं महेश्वरं प
जे श्रेष्ठं श्रेष्ठं गुणं पुरुं [illegible] प्रि
यमनन्तः स्थितं शिवं शान्तं रागादिरहितं
प्रसन्नं प्रणवग्राह्यं नित्यशुद्धं सदाशुद्धं
विशुद्धं निर्मलं विष्णुं योगं योगात्मकं योगं
योगशास्त्रविशारदं योगेश्वरं योगगुरुं यो

…लिमं ३ मसं
स्त्रिद्रु नानालभा
दियो जिने क
ल्पद्रुममममे मध्ये
नानापुष्पोप
शोभिते

गेशंदर्शनात्मकं योगाभ्यासतत्परःश्रेष्ठं
योगमार्गविधायकं ७ ब्रह्मण्यंजगताधार
मनंतंविश्वतोमुखं कपालखट्वांगध
रंपाणिपात्रेदिगंबरं ८ त्रिवलीदशमा
लाढ्यंत्रिशूलडमरुधारकं त्रिकपालध
रंदिग्वमेहिनेत्रजगदंतकं ९ वासुकिवेन
मालाढ्यंवराभयकरंशुभं वामहस्ते
नवरदंदक्षिणेनाभयप्रदं १० जटाजू
टयंदेवंत्रिनेत्रंचंद्रशेखरं मुक्तांतश्च
मासीनंवासुकिपरिवेष्टणं ११ नानाभर
णशोभाढ्यंनानागंधविलेपनं कपाल
मालिनाकांतंमहावृषभवाहनं १२ विभू
तिभूषणंदेवंसुंदरंसहजप्रभं नीलकंठं
शूलहस्तंकपालाग्रपाणिनं १३ त्वंग

पर॰
सू॰
२॰

20

न्तिः सर्वजंतूनांत्वंगतिर्मुनिनामपि त्वं
गतिः सर्वभूतानामस्माकंत्वंविधायकः
त्वमेवशरणः सर्वेषांलोकानांलोककं
र्तृणां प्रजापतीनांत्वंशरणः पाविध्याना
न्यारिव्रजन् विशेषाणामपिशरणश्रेष्ठस्त्वो
न्योनास्तिकर्हिचित् त्वमेवसर्वशरण्यो
ऽसित्वदन्योनास्तिमेगतिः किंश्रेष्ठंप
रंमेलोकेकिमेकंमोक्षदंशिवं किंकर्म
सर्वरहितंनिराश्रयपरंहितं किमेकं
सर्वमस्थानंकिंयोगश्चविद्वांवरं किंज
पोमूलकंसाध्यंसाधनं [illegible] ध्यानधा
रणा॥ किंस्यात्सर्व्यंमेममभयंमहत्तांस्था
नमुत्तमं किंन्यासंमुपमंस्याच्च किंयोग्यस्त्व
गः

सर्वकारणकारणं किंसर्वमखिलंध्यानंस्वरूपमतान
मूलकं किमैश्वर्यंपरंश्रेष्ठं [illegible]

गमोत्सवं विनायोगैर्विनाह्वानैर्वि
नाजाप्यलयैर्विना विनायज्ञैर्विना
होमैर्विनातीर्थैर्विनाव्रतैः विना
स्वाध्यायनिष्ठाभिर्विनायमविचार
णान् विनाध्यानलयेनैवकथं स्व
ध्यानमाप्नुयात् कस्मादन्यथेनेलो
काः कस्मिंश्च विलपंगनाः कस्मान्स
पात्यतेयाभोः संसारार्णवदुस्तरात्
नत्सर्वंत्वात्तमिच्छामिकथयस्वमहा
गुरो स्वस्तिमेमननंहाव्याकथनंस्वल
येनरणं सदाशिवउवाच साधुसाधु
मिदंप्रश्नंशृहिप्रश्नविदांवर यत्सुहेन
हृदिष्ठामित्वयाह्यविदायकश्रास्ति
गुह्यतमंतानकथयिष्यामितेहृदेव नतः

पर:
म:
२१
21

सत्वरजोगुणाः शिवविष्णुधातारः ये
चान्ये सकलादेवाः सर्वे प्रकृतिः संश्र
यः सएव विश्वविजयपुरं निर्वाणरू
पकः सोहं सर्वालयं प्रामलरूपं पर
मेश्वरं नानिहन्मस्पनर्षान नविषेन
विषादयः भूलादिवासनानामागोयस्य
नित्यं भविष्यति तेन प्राप्नोति संसारवि
कारानुग्रहकारणः स्वस्यचिन्तोपदा
जातेनदानम्पदमात्मयात् सएवसर्व
यंते विश्वं सएव प्रविलीयते सएवह
रते विश्वजगत्तादि चराचरं इच्छाक्री
डाज्ञानकलाब्रह्मविष्णुशिवात्मकः
त्रियात्मभेदतां प्राप्तः सृष्टिस्थितिविना
शाकृतं सैवदेवो महादेवो महादेवोम

योगी ज्ञानी

ह्यागुरुः तमेवमूर्त्तिरूपेणाहंयदिदृष्टु
महद्भुतं श्रयोगगुणवान्भूत्वाग्रदेहो
देहवान्स्थितः द्विपादंद्विभुजंश्रोत्रेद्विने
त्रंद्विनासिकं कपोलद्वयंदंष्ट्राभेउ
ष्ठद्विकंवायोःसमो श्रूत्रणाहोभासकं
नैरिण्यिकाग्निसमभूर्धजं श्रुत्वातुब्राह्मण
हंसंदृष्ट्वानाहंपूर्वंपरं ज्ञात्वासकल
लोकात्मागुहेश्वरमतमं श्रीशिव
उवाच त्वंकोहमितितन्नानामोहजा
लेनवेष्टिताः देवमहेशिसर्वत्तविद्या
यदवयाकश्चित् हंसउवाच हंसोहं
सर्वभूतानांकारणंप्रकृतेःपरः संशयं
छेत्तुमिच्छामिहंसोहंतपयारकः हंस
त्रैगुण्यविख्यातोलोकोहंसइतिस्मृतः

ध्यात्वामान
कंरूपंकथं
योभविष्या
इतिष्ठसर्व
श्रुत्वारूपं
त्वामहद्भुतं

पर॰ अनंतनामकोहंसः हंसोनामविजत्ति
स॰ रे नामांतरेण विख्याताः सहस्रंनाम
११ मुत्तमं नामांतनाममाहात्म्यमेकंवाप्या
पतेसदा नत्त्वाणान्माहात्म्यनावस्याहंसो
हंसेनगम्यते कृत्वाहस्तावसंहस्ताव प
रिपोत्स्यमुत्तमं संपुटांजलिसं[illegible]पा यत्र
मन्यायपुरस्थितः सहस्रनामविधिव
त्तेकस्यमपिकिंकरो हंसउवाच लोका
नांनाथभूतत्वं ईश्वरोपिनचान्यथाना
मानितेश्रहंवदेसर्वनामाधिकंशिव
स्तुत्वाहंसरूपेणाश्रुत्वाध्यानगतोविभुः
परिक्रम्यनमस्कृत्यपश्चासनोपरिसंस्थि
तः कृत्वानामनमस्कारमाध्यस्यनमादिजय
नेशिव शिवउवाच यानिनामानिसं[illegible]

द्विहंसहंसेहंसस्वरूपके नानिनामानि
सर्वाणिवदस्वामिविबुधेश्वरः श्रीब्रह्मो
वाच नामानिसर्वरूपाणियानितानि
वदस्वमे त्वंशिवःशिवदंदृष्ट्वाकृत्वा
यिशिवकारकं तन्सर्वंकृपयाब्रूहि
संसारभयनाशकं श्रीशिवउवाच शृण
त्वंमनसावाचाचक्षुभ्यांश्रवणादिभिः
अप्राप्यमनलस्कंदंध्यानयोगपंचदशामिते
ॐअस्यश्रीपरमहंससहस्रनामस्तोत्रमं
त्रस्यभगवान्दक्षिणामूर्तिऋषिःअनु
ष्टुगायत्रीछंदः श्रीपरमहंसस्वरूपीश्री
हरिनारायणोदेवता हंसःसोहमानंदात्म
नेनमइतिबीजंसोहंसःपरानंदात्मने
नमइतिशक्तिः चिन्मयस्वरूपात्मने

पर॰ नमइति[illegible]भ्यांनमः परमहंसा
स॰ त्मनेनमइत्यनामिकाभ्यांनमः कील
२२ कं ॐपरापररहंसानंदात्मनेश्रीत्यर्थे
जपेविनियोगः ॐसर्वांतर्यामीस्वरू
पात्मनेनमइतिव्यापकं ॐसोहंसच्चि
दात्मनेनमइत्यंगुष्ठाभ्यांनमः ॐहंस
चिदात्मनेनमइत्यंगुष्ठाभ्यांनमः ॐ
हंसश्चिदात्मनेनमइतितर्जनीभ्यां
नमः ॐचिन्मयस्वरूपात्मनेइतिम
ध्यमाभ्यांनमः ॐपरहंसात्मनेनम
इत्यनामिकाभ्यांनमः ॐब्रह्मस्वरू
पात्मनेनमइतिकनिष्ठिकाभ्यांनमः
ॐसर्वभूतात्मनेनमइतिकरतलकर
पृष्ठाभ्यांनमः ॐसोहंसच्चिदात्मनेन

मइतिहृदयायनमः ॐ हूंसचिदात्म
नेनमइतिशिरसेस्वाहा ॐ चिन्म
यस्वरूपात्मनेनमइतिशिखायैव
षट् ॐ परमहंसात्मनेनमइतिकव
चायहुं ॐ ब्रह्मस्वरूपात्मनेनमइतिने
त्रत्रयायवौषट् ॐ सर्वभूतात्मनेनम
इत्यस्त्रायफट् ॐ विश्वाकात्मनेनम
इतिदिग्बंधः केखंयंरंवंपृथिव्यादि
पंचमहाभूतात्मनेनमइतिव्यापकंन्य
सीत् इतिन्यासः एवंयोविन्यसेद्देहे
साधकस्थिरमानसः यत्तुश्चेननामा
निसंशयः शिवतांव्रजेत् अथध्यानं
चिदानंदमयंब्रह्मसमन्वेनबहिस्थिः

पर॰ नः सोहंभावेन संदेहोमनसापिव
स॰ संस्मरेत् अथानिर्गुणध्याने सत्यंज्ञा
२५ नमनंतमादिमखिलंसर्वात्मकंस
र्वगंनित्यानंदमयंनिराकृतिः परंशां
तंसदानंददं अद्वंशाश्वतमू[illegible]र्तिनंवि
भ्रयंस्वस्थंपरेचिन्मयं ध्यायेदनदैने
कजन्मविभवंध्येयंसदायोगिभिः
अथसगुणध्याने श्यामंसौंदननेत्रव
क्त्रवदनेकर्णौकपोलद्वयं जानुर्वोप
रिस्थितंद्विकमलंनास्मित्रिरेखेह
घ्रं नयभयविषादशोषरहितंध्येयं
सदामंगले एवंध्यानान्नान्यमनःस्म
रेत्रामसहस्रकं ब्रह्मासायुज्यमतोयया

निविष्टश्चासनसंस्थितो ॐ नमो नारा
यणाय ॐ सोहं हंसः परः पुरुषः सत्यः
सर्वत्रेश्वरः सर्वज्ञः सर्वतोभद्रभद्रकृ
पोवरप्रदः शुद्धः सक्तः सनातनसिद्धो बु
द्धो बोधो भवेश्वरः भवकस्याभवस्यो
भवभावविवर्जितः अभावो भावयुक्ता
नभो विभावप्रलापनः भाववान् भाव
संपन्नो अभावस्वस्वभावतः निरंजन
नो निराकारो निराधारो निराकृतिः
निरातंको निरालम्बी निरावासो निरा
मयः शुद्धः स्निग्धस्वपास्वादी शुद्धदः शु
द्धिकारणः शुद्धात्मा शुद्धविद्यात्मा शुद्ध
मायाकृतालयः विशुद्धज्ञानवान् योगी
योगीश्वरविचक्षणः योगज्ञो योगनिरतो

भाकाभ्यो भव
भवो भावरे
भावहेतुनः
वानां भाविजे
वैभावाभाव
विवर्जितः

प॰ योगात्मा योगविग्रहः योगीश्वरो योग
स॰ गुरुर्योगवान्योगसंभवः योगिप्रि
२५ यो योगगम्यो योगज्ञानपरायणः यो
९५ गाध्यात्मप्रकाशात्मप्रकाशः प्रकाश
वान् स्वप्रकाशः प्रकाशात्मा स्वयंचा
त्मप्रकाशवान् आत्मधारो निराधारो
विहारः समहारकः संहारयज्ञयागश्च
यज्ञाधारात्मको विभुः यज्ञरूपी यज्ञ
हविर्यज्ञनामविवर्तकः यज्ञाकारो य
ज्ञविद्यो यज्ञी यज्ञस्वरूपवान् याज्ञिको
यज्ञमान्यताः समादि सर्वसाक्षिवान्
साक्षीसाक्षात्मसाक्षीचक्षात्मसाक्षी
तकारवान् लोकसाक्षी लोकगुरुः
लोकाकारकृपानिधिः लोकात्मा लो

प्रधानात्मा लोकालोकनिरूपकः लो
ककर्मकरः शुंसो लौकिकप्रभवाश्रयः
लोहितो नित्यपनः सूर्यः शूरसेनो दिवाक
रः स्मरणोत्सवकृद्धीरो वीरगणो वीरवंदन
कः वीरकायो वीरजनिः वीरसंगविवर्त्त
स्तकः सुलोको लोकनाथस्सुखलोकः
सुप्रतिष्ठकः सिद्धः साध्यः शुभः शुभ्रः शु
भात्मा शुभकारकः शुभाशुभविहीना
त्मा शुभात्मा शुभनाशकः अशुभः शुभदः
सौम्यः सौम्यवान्समदः समः समः समः
समो साम्यः समानो समविग्रहः समः १
शान्तो समन्त्रहः संनद्धः समसमान्मवान्
समानसंयोगनिः संयोगश्च संयोगः संगमप्रियः
निर्गुणो गुणहीनः सुगुणो गुणप्रवाह

पर सं. २९ २१

26

कः देही देहवतां साक्षी देहस्थो देहर
क्षकः देहिनां देहिवर्ण्याय देहो स्वस्थ
देहवान् देहसाक्षी देहविधिर्देहरूपी
श्च देहकः सर्वज्ञः सर्वदः सर्वः सर्वप्रिय
करोमलः सदादानकरः प्राप्यो वेद
मूर्तिः सनातनः सत्वः सत्वी सत्वतमः स
त्वात्मनसदायकः सन्मूर्तिः सत्यसंक
ल्पः समासत्यप्रपूजकः सात्वतो सत्य
दाता च यत्नेन सत्यतां गतः सत्यगा
मीनाथ सश्च तपस्तापनाशनः त
पोमूर्तिस्तपोनाशास्तपात्मा तपविग्र
हः तपश्च तपस्तपः श्रोत्रस्तापसीतप
सां प्रियः तपोलोकस्तपो देहस्तपोव
ग्रहविग्रहः तपार्दिर्दीप्तिर्दीपश्च दीप

द्युमणिर्दिवाकरः ग्रह्लो वह्लो लेज
वाह्लो वह्लाश्रयः वृह्लात्मा वह्
ल्लात्मा कह्लाह्लसागरः सम्बुद्धो मु
द्धिनो बुद्धो निर्द्धिनो योगनिद्रवान् मु
द्रापरश्च ह्ललाढ्यो दंडहीनः खदंडिनः
दंडे शिव ह्लिनो दंडीश्च दंडो दंडवज्जवः
ग्रालीमाहेश्वरीपुत्रा ग्रलग्नश्चाविया
यकः ब्रलश्चग्राश्रवर्तनो ग्रलसो ब्रल
रलकः ब्रलनिष्ठा ब्रलमुग्रहर्ब्रलसाय
नकारकः वेदत्तो हंसलवत्रूपी चकुंडो दंड
विवर्जितः जटामुंजकषायादीनपाव
कोवल्कलाजिनः कृष्णाजिनधरः क्ष
मः कृतकृत्यमहपानिधिः व्याघ्रचर्मध

पर
सः
२८

रः स्वभो भस्मोद्धूलितविग्रहः भस्मोद्धू
लितसर्वांगभस्मगोलिमभूषकः भ
स्मधारीभस्मरुचिः भस्मासननिवा
सकः नग्नः स्वविशिवः शंभुस्त्वयंभू
र्भुवनाधिपः भूतात्माभूतनाथात्मा
शांतात्मासमदर्शिवान् भक्तिप्रियो
भक्तिकारी भक्तानुग्रहकारिवान्
पंचभूतिपंचतपापंचभूतेश्वरेश्वरः
अणिमादिगुणोपूर्णोअणिमाद्यष्ट
वर्जिताः सत्वस्थः सत्वरूपस्थः सत्वा
त्मासत्वभावनः + राजयोगीरजोयुक्तः
कर्मठोकर्मदीपकः कर्मश्रेष्ठः कर्म
गुरुः कर्मवान्कर्मसाक्षिकः वेदोवेदुर्वेदु

तमस्कस्तापयु
कस्त्रस्तामसी
तात्मतोवनः
+

नरो बहुभूपीवरस्कंधः बालोर्ककलवि
बालो बालस्थ सर्वलोकैकलिः विश्वेशी
विश्वधाता विश्वात्मा विश्वरक्षकः सिंहो
मृगेंद्रो बालेंदुः खगेंद्रो भक्तजसनः
भोगेंद्रो भोगनिलयो योगेंद्रो योगनाय
यकः गणेंद्रो गणकार्यस्थो गणनाथो
गणाधिपः गणगणगणेशो गण
णानां गुणनायकः विघ्नेशो विघ्नव
जेश्च विघ्नशायी विवत्सलः एकमात्रो
द्विमात्रस्त्रिमात्रश्च त्रिपदार्थः आदि
मात्रो ईमात्रस्तु ग्रमात्रो मात्रविग्रहः पं
चमात्रात्मको देवः पंचपंचपंचकः श्रा
दिमात्रो न्यमात्रश्च मात्रात्मा मात्रमध्यगः
श्रुमात्रो मात्रसंसिद्धो मात्रैर्मात्रमयो भवः ।

पर
सं॰
२१

वान् स्वमात्रेणैव सेस्मिन्ह्येमानः स्वेपास्व
येस्थितः मंत्रेतो मंत्रकृन्मंत्री मंत्रराज
स्वरूपवान् हकारस्थोऽकारस्थः सोहं
कारः करांबुजः सर्वेत्ता सर्वगर्भस्थः
सर्वगर्भान्तरस्थितिः गीतज्ञो गीतकृ
द्गीतीर्गीतननाग्राह्यगीतकः गीतागे
गीतसंगस्थसंगस्थो बलात्स्वयीः
सारवित्सारविलयः संसाररससाग
रः प्राणप्रवर्तकः श्रेष्ठः प्रविष्टः प्राण
वात्मकः प्राणदः प्राणवः प्राणः प्रमा
णः प्रकृतेःपरः प्राणोप्रमाणोपान
स्वप्राणप्राणोप्रतिष्ठकः पुनराकर्ष
कोप्राणहृभावपिनिग्रहकः नाभिस्था
नलसंतप्तः स्पष्टः स्वस्थास्थिरक्रियाः

उह्नतास्थाननिर्मुक्तामूर्तः सूक्ष्मः प्रस
न्नवान् मणिबंधस्थयोगींद्रो महीरुहः शो
करः [illegible]परः प्रतिसूक्ष्मासमर्थो नोनक
निग्रहविग्रहः प्रनाहननस्थ्यासर्वर्तः
सर्वकारणकारणः महासूक्ष्मस्थूलैं
गस्थप्रसूक्ष्मनिलांनकः स्वकर्मात्व
हतिकर्माप्रनिलाह्मकाशवान्
दीर्घहृपीसूक्ष्मनवः स्वानातातः प्रवेश
कः विश्वदृत्तानदंगेस्पर्शकम्पक्रमवि
क्रमः क्रमाक्रमविनिर्मुक्तः सर्वाक्रम
हिदलानलः दंडरूपो दंडविपिंदंडैका
प्रनिलाशयः प्रनिलो निर्मलः स्निग्ध
धावलेपाधवलाकृतिः नाग्रानंदोविंदं

परः
ष्टः
२

30

इष्टुरक्तिकांनेभिकनग्रमः मध्यस्था
स्मरविनतः स्वकंदोग्य दूरात्मकांनन
परापरमानंदः परंधामः परेश्वरः परा
नंदः परोव्यक्तः परंभक्तिविवर्धनः
परेशः परमोनंतोनादांतस्थःप्रवाह
कः नादरूपीनादस्थितोनादनीलानि
वर्तकः सनादोनादकल्लालीविनो
दीविगतज्वरः कदानंदकरः कल्पः
कलाकालांतकांतकः कल्पादिदो
कलादिदोकलाध्यक्षोकृपानिधिः
कलानामपरेश्रेष्ठाः कालस्थः काल
विग्रहः सकलात्मकसेहयाकालो
न्तस्थःप्रविष्टवान् एकाग्रक्तिविरामा

नादीनष्वानाद
रूपानदूपोना
दविग्रहः सना
दनादिनोनंद
घानंदानंद
कंदरः ५

सोनानाभासः प्रकाशकः लोहिताः
पिंगलाश्वश्याकपिलोहरितंगुनिः
सनः सनंदनमसः सनन्कान्कष्टाय
कं सनकान्त्यप्रदाप्तः सनातन
समस्त एक सनंदोनंदकोनंदोनंदा
नंदविवर्धकः सनसः समस्मानन्तः
समानासप्रवाहकः वाकोवाकह
नेकरूपवषट्कारादिभुंजवान्नामा
ग्रन्थलिपिषणः समानादिषुष्करकाः
नानारोगहरः सुद्धयंत्रमंत्रादिभंजकः
सनत्सनातनो जनको लोकजन्मविधा
यकः कालकर्मस्वभावेकः स्वप्रकाश
परापरः ईश्वरः शर्व ईशानो यजुर्जटि वं
द्रुशास्वरः कपालमाली खट्वांगीका

पर॰ लहर्षीमहानघी ॥ त्रिशूलधारी
स॰ चंडीशी ॥ विश्वेश्वोविश्वनायकाः
१० पिनाकपाणिपीनाक्षः ॥ त्रिनेत्र
30 त्रुपिशाचगणप्रक ॥ पैशाचाचागोत्रे
ननाथा ॥ प्रेतसेनाधिपत्सवा
न् ॥ श्रीनाथिप्रीतसेत्यष्टस्तुष्टा
कल्पानदायिकाः ॥ प्रेष्टप्रेमण
प्रियतमः प्रन्पदाःसर्वकारकाः
प्राणायामेणसंतुष्टाःप्राणायामप्रि
पारकाः ॥ नीलग्रीवाकेंबुकंठ
कंबुरावलिभिर्युतः ॥ श्रमतोद
पिमप्यस्थःकपिलोधर्मकारकः
देवदेस्यात्मजासिद्धोमानरत्नाकरः
पराज्ञानरूपोज्ञानमूर्तिःज्ञानयज्ञःप्रव
नेकः

श्रज्ञानधर्मकासौम्योह्लादशास्त्रतयोनि
यिः मुनिर्मननशीलो मौसनसः परमा
स्थिताः सर्वकामप्रहर्षगतिर्गतिः प्रति
हतक्रयः क्रियाक्रियो विचारस्त्रो ज्ञानरू
पात्ववादवान् श्वेतः शुक्लाशुभाकां
तोब्रह्मज्ञः सकलेश्वरः सर्वदानामविभ
दीसर्वविद्याधिगोपकः ब्रह्मविद्यासं
प्रदायप्रवर्तकविचक्षणः त्यागीयो
गी [illegible] सदाभोगीयोगज्ञाननिरूपकः
केतकेवलजन्मज्ञोत्त भिरूपस्वरूपवा
न् ज्ञानगम्यो ज्ञानगतिः ज्ञानज्ञानप
रात्मनः ज्ञाननिष्ठो हृदाकाशी महा
स्वरूपकं
कोशः चिदाकाशस्वरूपस्थायचराका
शप्रवर्तकः भासाकाशो विभुः सर्वः स

वैषास्तसनातनः अनादिसिद्धिः सर्वो
द्विग्रहादिगुणवादकः हविर्नोरन
रः जन्तोगुणज्ञोगुणदीपकः गुणप्र-
वाहो द्वन्द्वसक्ताहृणः करुणालया
कविकल्पः कलातीताकायक्लेश
प्रवर्तकः पूर्णश्रुचित्तगुणपन्नमः सदा
चारप्रियोभूतिः पिंगलोवनिदोरी
मोदर्पतोदर्पनाशकः कंदर्पदर्प
संहर्ताकरालवदनोनलः हर्जटेदी
प्रतेजनोतूर्धपोज्ञानदीपकः तेजस्वी
तैजसः सुगुणलोहितोलोकरक्षकः
लोककांतिर्लोकगुरुर्जलक्रीडावि
नोदकः साधुःप्रकृतिरत्नानांस्वभावस्था
नवक्रान्तः सेतुः प्रियासेनरत्नासीनर

त्माविनिर्जितः ज्ञानाग्निरुद्रः स्वरूपोति

गुणोनाशं नित्यनिष्कलः दत्तात्रेयो देव

देवो मनिर्ब्रह्मणो दिगंबरः तेजस्वी ब

लवान्भावोभावाभव्यस्समस्तस्तक

बालोबालात्मकोबोधोबोधबुद्धिः

प्रकाशकः नष्टाश्रेष्ठाविविच्छिन्निर्घोषं

सर्वतत्त्वसमवान् उन्मत्तोमत्तप्रमत्तबालो

मार्गीपिशाचरूपक परमार्थोपरानंदा

परंज्योतिःपरंत्वयः परोव्यक्तोव्यक्त

रूपः परंध्येयः परेश्वरः निराश्रयोनिर्वि

मोहो मम नो पारदर्शिनः जन्ममरत्तुः

लयातीतनगानिर्दैलिः विकारवान् मा

यापतिर्गुणपतिः पतिर्विश्वविकल्प

कः आत्मभूतस्वलिदाकार्यः क्रियात्मेप

पर॰
स॰
३२

प्रियानुजः यद्दिकारोमहागुह्योमहा
गुह्योपदेशकः महाज्ञानीमहायोगीम
हाकाशोद्भवोद्भवः महात्मानिर्महावी
र्योमहातेजः परः प्रभुः पुराणः पूर्वजः
पूर्वस्त्वक्रमसर्वस्वभावनात् चैतन्यश्चेतनश्च
त्यश्चञ्चलश्चलोचलः बालकश्चैकक
मात्मा चंचलश्च पलाश्रया न्तरीयस्त
मसः साधुक्रत्स्थः स्थिरकर्मकः संक
र्षणास्त्वमयोविकर्षणाविदेहवान्
लोकर्षिनिलयोमूलाब्रह्मकल्पावन वि
ग्रहः श्रीकरः श्रीवरः श्रीनिवासोदरः
प्राणवल्लभः प्रवदोवदतांवरणः स
लिलाश्रियविग्रहः ब्रह्मबाणपरः स्वा
नयकोन्नरदर्शास्थवान् स्तंभपंचकेलि

मूनापारोमनापारमलापारनिवासकः चतुरस्त्रात्रिरावायां
मध्यस्थोमंगलप्रदः हरिः कृष्णो विष्णुर्लालादः सर्वरोगहरिर्वलः
कारुण्यंपूर्णा [illegible] कमलाकरविग्रहः

मीतः मंदिरगृहवान्नाही ग्रहग्रस्त
स्वभावात्मा स्कंदपंचपरीवकः सत्य
वल्कलमारसूत्रः स्थाणुस्थायी त्रिवि
क्रियाः पंचपंचकपंचकृत्तः पंचापंचम
काशकः सुपंचपंचकार्योज्योविसू
र्ज्जः परपंचकेः शीडशांतमध्यकोटदेवो
दीप्तिलेखणविग्रहः सूर्यमंडलसंका
शचंद्रकोटिनिभाननः अग्निकोटिप्र
तीकाशविद्युत्कोटिसमप्रभः सरुद्र
कोटिगंभीरब्रह्मकोटिजटाह्विधिः सं
द्रकोटिसमाराध्यपत्नीन्द्रकोटिमहातन
पः यमकोटिदुराधर्षः षड्भिर्मसहजे
दाणः सर्वकीर्तिगुणानंदः सर्वात्मनः सा
रविग्रहः सर्वेंद्रियगुणाभासः सर्वेंद्रिय

पर·
स·
३३

विदायकः भूतेन्द्रियग्रामाध्यक्षः सा
ध्यसाधनवर्जितः कर्मेन्द्रियनियंत
श्च तत्कर्मपरिहारकः ज्ञानेन्द्रियग्र
णाध्यक्षज्ञानाज्ञानविदारकः ज्ञान
विज्ञानयज्ञोज्ञानविज्ञानसारवि
त् सत्पतः सत्यकामाद्यः सत्यसंक
ल्पसंभवः सर्वयोगप्रियाः सर्वशिव
मूर्तिरव्ययः अनिर्देश्योयोमगानिर्व
वुत्रैलोक्यप्रेरकः कारकः कर्मयो
गानांनारकोपशमश्रियणी एमको
रमणानांचवानिकेवरकारिणाम्
मारकोमनस्त्रुकानांसर्वज्ञोसनत्रेश्व
रः कंदमूलफलाशीवानपर्णाभि
वकः अभद्रोभद्रनिर्भेदः सर्वभद्र

33

स्वमत्सकः जलाहारी निराहारी विषा
हारी विषांतकः प्राणापानसमाहारो
ध्यानध्याय्यजस्तृहि(?)स्वः स्वरूपदः स्वरूप
को केशवः केशनाशकः माधवोमा
यकोमारीमधामायाविधायकः गोविं
दो गोजनो गोमागोदीमयवलप्रिया
गोवर्धनकरोनंतगोपालः सर्वपा
लकः नारायणो नमोनस्थोनारस्थो
नरकांतकः नामरूपक्रियातीतो द्वक
वेषधरो हरिः नृसिंहो भीमभनाना
रसिंहो नरोत्तमः श्रीसिंहांतकाविष्णु
र्धर्मधौरणाश्रयः चिंतामणिकल्प
वृक्षः कामिकामदायकः पवनः पव
नौ

पर:
स:
स्त

34

नैशाध्यापाववनापवनाश्रयः पीनः प
रापस्पतिः पर्यंकनिलयो न्कटः गं
भीरो गहनो गुह्यो गम्भशार्ङ्गधन्वकरः
शुद्धात्मा लोकितो शुद्धी परिव्राजप्रि
यो गुरुः मन्मथारिस्त्रिजटः पीठस्थितकू
टलययोमृग्रुः उत्तमः शुक्लपक्षक्रीशो
खीक्षत्रीग्नियोध्वरः कालाग्निरुद्रो क
ल्पान्तो कल्पवेदपकोद्भवः शुद्धान
न्दो ज्ञानदीपः पैराणोंकारकोशुकः
वेदज्ञो वेदसारज्ञः पारज्ञो परसार वि
न ग्रन्थज्ञः स्वर्यनिर्भेदो संसारसमुद्ध
ह्रसी शुको मूको जडो जातो जनवज्रं
भरापियः उच्छ्वासो श्वासनिश्वासो श्वा

सोच्छ्वासकोहहुः अजपीजपवान्
मालीमलामलविलायकः सानाद
यालईमनोदानपाशांनवात्मकः श्री
वत्सोवत्सासिश्रीमान्सर्वैवत्सस्यवत्स
सलः योड्डायुड्डप्रियोमंत्रीत्वमंत्रेण्णा
भिमंत्रराट् अंतमंत्रक्रियायोगपोमंत्रि
णांमानदोमत्र मंह्रींह्रोंमत्ररूपोय
मन्मथोमलयांतकः ॐरूपःश्रुतष
विधिः परापरसत्सर्वही अमोघोमो
घवान्योगी अविंमोविंमपदायकः स्वा
त्मरामोरामचंद्रोरघुनाथोरमाश्रयः
एकवीरज्ञुनोरामोपिनद्वाकेकमान
दः परशाग्रोसंसरङ्गापरमानंदक

सप्तसप्तमनः
पूर्णः साश्रमा
अप्रमरंजकः

पर·
म·
२५

परः शान्तोमहायोगीशंखचक्र
धरः स्मरः ऋषिभोग्यलत्रखभऋषी
णामग्रगण्यकः वीरवासोमहाभिक्षुः
कश्चिद्धिश्चिविनिह्नुपकः साक्षीशि
खाविधिर्दृढः सर्वत्रसमदर्शनः
भक्तोभागपसंत्यक्तकल्पतरुभविष्या
कृतिः मगीतिमहतसंकेशोउन्मत्तम
नमोहहकृत् बालोबलिर्बलधृतिवज्र
जन्महृतोघमः समस्तगतिकर्तात्मा
लोकांतादिविग्रहश्चक्र शुद्धलोक
पिलोपिंगोपिंमादोलोहितप्रियः
कविर्हविर्बलिभक्तोदशोमयुशनिः
कविः पिप्पलो[illegible]पातकः सोम्यांशो

बालोत्रिस्तुतिर्भुंजनः भारहा जो महायो
गीयोगीशो भारहारकः सोम्पो सोम्य
गुणी नाथो शैशोरिशांतो जनप्रियः दंड
पाणि गदापाणि चक्रपाणि चतुर्भुजः
प्रभुर्हो बुद्धिमान् शांतिः स्वन्ससंसक
लाश्रयः शांतिः शांतकरः शुण्पः प
राशरशानक्रियः शांतो शांतकरास्य
वैदूर्यफलकप्रियः नादरूपी नादरतो
नादसंदर्शी नालयः देहस्थो देहमध्य
स्थो देहेनस्थो जनप्रिया उपनीतो प
कृद्धांतो परांतांतस्यधांतद्दक रंहोम
हीद्रो ब्रह्मशे ब्रह्मा हिंडाश्च योनिलः सो
रसोन्तरसोमायामायान्तगुणश्चवान्

पर॰ स्तपादिवाहकप्राणः स्तपादाराश्रयाद्
स॰ श्रयः वीणाप्रियोवैणवकृच्चिवीणावा
३९ द्यप्रियोहरिः कंबुहस्तोकंडुपतिःकंबी
38 रिंबुप्रियापतिः स्वांशाङ्गपीश्वतिशाखक
स्वांशांशश्चस्वशक्तिमान् स्वधामंडा
त्रिसंस्थितेडोधामस्वरूपोद्भवा वैकुंजनस्व
पीजनत्राताजननेकोजननतारकः जनार्द
नोजनानवेदोजननसंगविवर्जितः गूढरू
पीगूढपादस्तोगूढक्रियोविनाशकः श्र
स्वरूपीवैधपतिरेवावतिपतिपतिः पी
लस्तोकाणकेतुर्यग्रंगिरांगिरिसंस्थ
तीः उल्लकः कार्तवीर्यवधनिकालो
निरंजनः कारणांकहणांकांतः कारणा
त्मकलात्मकः हंसः सोहंसहस्तांतः

सोहंसोस्मिनम्नमोनमः ९०० ॐइत्येत
त्परमहंसस्यपुरुषस्यमहात्मनः स
हस्रनामाख्यमिदंस्तोत्रंनामसर्वधार
सं गुह्यगुणाग्रगणानांश्रीमोनामरूपेवि
नम्यते श्रुत्वानुपापहरणंपरंनिर्वाण
दायकं सर्वापद्भयशमनंपरंज्ञानप्रका
कं कर्मक्षयंचलोकानांपरंभक्तिविव
र्धनंतीव्रदारिद्र्यशमनंमन्त्रानायहरं
शिवं शोकमोहादिनिर्धनंसर्वसौख्यप्र
दंपरं ब्रह्मलोकैकसोपानंविष्णुलोकै
कसाधनं समस्तदुःखशमनं परंवैरा
ग्यदायकं समस्तसत्वदंसमंसर्वविद्या
प्रवर्तकं न्यासिनांन्यासवरदंयोगिनां
योगदायकं मुनीनामानन्दयोगंमंत्र

सर्वपापक्षय करंसर्वसिद्धि प्रदायकं

तीव्ररोगविनाशनं संकष्टनाशनंदिव्य [illegible]

पर:
स:
३२

नां मतिकारकं विद्विषां मृतिदं दुष्टबुद्धिवि
कृद्देवादिनाम् पापिनां पापनकृद्द
रेन्दुणां सम्मुविनाशनं शिष्यानामिष्ट
बुद्धीनां पारिव्राज्यकरं परं समर्थानां
सनिष्ठानां स्वात्मरूप्यात्मदायकं राज्ञां
च विलसंतानां सर्वाभीष्टफलप्रदं
सर्वकामप्रदं दिव्यं सर्वविघ्ननिवार
कं सर्वरोगहरं स्वास्थ्यं सर्वारिष्टविना
शनं ऋणत्रयापहं गुह्यं दिव्यज्ञानप्र
काशकरम् सर्वज्ञानप्रशमनं सर्ववि
द्याप्रदं हरम् सर्वसंपत्
प्रदं सर्वसिद्धिदं [illegible]
कम् भुक्तिदं मुक्तिदं चैव बहुलिङ्गं यमि
कर्मदं यत्नार्थिजपः क

मिष्टनयज्ञफलप्रदं जगज्जाड्यहरं शुद्धं
जगदानंदहेतुकं सर्वजाड्यप्रशमनं
सर्वविद्याप्रदंपरं राज्यदंराज्यनष्टानां
भ्रष्टश्रीणांप्रमाणदं रोगिणांरोगशम
नंभोगीनांभोगदायकं पुत्रीच्छुकानां
पुत्रदंधनधान्यायनप्रदं दीनानांजी
वितप्रदंस्वनग्रहविनाशनं वैर्यानांवा
ञ्छितप्रदंवरिष्ठानांवरिष्टदं विषग्रह
ग्रस्तानांग्रहपीडाहरंशिवं मंगलानां
चमंगलंपावनंपापकारिकं क्रमी
णांविक्रमकरंसुक्रमीणांक्रमाच्चलं
श्राध्यंसुगणमारोग्यंमंगलंशुभंदंशु
भं शांतिदंपुष्टिदंचैवबहुपुष्टिदं सर्वसा
धनं धनधान्ययशःकीर्तिः पुत्रपौत्रप्रय

योगतानं च वैराग्यं प्रतिपैरंतस्यैव च

पर. दं षट्चक्रभेदजनकं षडाधारविशि
स. ष्टदं प्रमोदं पावनकरं प दरणाख्युव
३८ र्णनं जपात् सकृदुच्चारणमात्रेण सर्व
पापक्षयो भवेत् सकृदेनैव ज्ञापयेन
सर्वशास्त्रवगाहकाः शास्त्राण्य
नेकस्मृतयः पुराणकनिगमवराः
मंत्राण्यनेकधाः कोटिसंख्यागाः स्वमंत्र
कारकः पुराणशास्त्रतर्कोपाधि
वशास्त्रागमादयः गाणपत्यादयके
चिद्धर्मशास्त्रक्रियादयः वैष्णवाः
शैवबौधाश्चपंचरात्राहृयोपरः वेदां
तसार विधिविकल्पत्वापिपठितलया
नत्वाश्चेपकालाद्रंमंत्रोहिरवतरमलापकं
ल्लोकेवाद्ग्रंथमंथं वा पदं वा पदमेव वा

पदेहापाठयेद्धापिश्रुणुयाद्वाविचारणात्
समाहितमनोभूत्वासम्यंश्रेयवाप्नुतेमह
त् नानेनसदृशंदिव्यंध्यानकंस्वात्मरू
पदे इदंभद्रकंभद्रभद्रयादेभवेश्वर
इदंनित्यत्वयागोप्यपठितव्यंरहस्य
मे श्रनेनज्ञानमाप्नोतिप्राप्नोपस्थानमा
त्मनि नान्येषामपिदातव्यंविकल्पोप
हताक्रियाः श्रद्धाभक्तिविहीनायसमा
नेहृसदर्शनं श्रुभक्तायसकामायनिंद
कायद्विकायच कुलहीनायशंसनाय
हीनकर्मरतायच गुरुभक्तिविहीना
यश्रात्मह्राविकृतिक्रिये क्रियाद्धा
नायहीनायनदीयंपस्यकस्यचे देयंशि
ष्यायश्रद्धायस्वगुणैर्वाहनायच निहतो

पर॰ यगुणातीतायप्रकाशायप्रणवात्मने विह्व
सू॰ षायसकलरूपायप्ररूपायेश्वरायके सं
३५ ह्लषायगुरवेकैवेः समस्तेश्वरनायव
39 नत्प्रसादादेवमोनिष्णाश्चनेपदमव्य
यं मत्प्रसादाहते किं विरूहरूपधानेपल्य
मेघसः नित्यंसिद्धंति संकल्पोगाः
ष्पपापघसिवप्रदं कलौसघः फलंन
स्पचनादेवसिद्ध्यति नास्तिहंसात्प
रोधर्मोनास्तिहंसात्परादयः नास्तिहं
सात्परंतीर्थंनास्तिहंसात्पराक्रिया ना
स्तिहंसात्परोयज्ञोनास्तिहंसात्परं ज
पः नास्तिहंसात्परंयोगंनास्तिहंसात्
परंलयम् नास्तिहंसात्परंध्यानंनास्ति
हंसात्परोगुरुः नास्तिहंसात्परंशंति

नास्ति हंसात्परो मलः नास्ति हंसात्प
रा निष्ठा नास्ति हंसात्परं गतिः नास्ति
हंसात्परं वैद्यं नास्ति हंसात्परो विधिः
नास्ति हंसात्परं न्यासं नास्ति हंसात्प
रं पदं किं तस्य बहुभिर्मंत्रैः किं शास्त्रैर्बहु
विस्तरैः किं मंत्रैर्योगसंन्यासैः किं कर्म
निरतैरपि किं सर्वकारकैः किं वा भक्ति
र्यस्मात्स्वयं भुजे सर्वतीर्थमयो हंसः स
र्वशास्त्रमयो गुरुः सर्वयज्ञमयो देवः
सर्वदेवमयो विभुः सर्वज्ञानमयो गुरु
ह्यः सर्वगुह्यमयः प्रभुः सर्ववेदमयो वे
द्यः सर्वमंत्रमयो शिवः सर्वनिष्ठामयाः
शिखा सर्वात्मा सर्वकारकः हंसः सर्व
विस्तृतात्मा सर्वकर्मविदायकः इति नेक

पर
सं·
५०
50

थितंसर्वंसत्यंसत्यंनसंशयः अहोब्रह्म
मात्रंसर्वंत्वंसत्यमेवात्मबोधितं प्रजा
पतिरुवाच धन्योहंकृतकृत्योहंकृ
तार्थोहंनिरामयः यदेतच्छ्रुतवा
हंरहस्यमतिविस्तरं त्वत्तुल्लभंमहत्त
त्वंमहदानंदकंपरं दुर्लभंसर्वलोका
नांत्वत्प्रसादात्त्वदुर्लभं अहोकष्टम
होनायंसत्यलक्षणविशेषोविभो विष
मानंपरित्यज्यमूढ्याध्यायंतिसंसृतो
पतन्हृश्यमतिज्ञायध्यायंतिविषया
तुरा जटिलज्ञानग्रसंतप्यातिरूपार
विचक्षणः हंसत्वंचिंतयेन्नित्यंत्वया
ल्पधस्थिरेणाहि भस्मालिप्तनयपक्षीव
मोहदोषादितिजनैः ततोधिकोहम

हृपोपरमालिंगपमात्महंक. हंसोहं
स्मस्त्रत्रपत्नोकारणांसदसत्परं हंस
तंचिंत्यनेनित्यंनवयाह्यघस्थितेण
हि ततः परंकिमपिकंहंसोयंपरण
वात्मकः नमयत्नायमोहात्माम
ज्ञानेगुणमानितं मुरिवनोस्मित्वया
नाथ्यविरंसंपहिदायकं प्रकाशपम
करोयेनहंसमायात्मशक्तितः प्र
ह्लोहंसात्मकोदेवः सर्वकल्पाणका
रकः सहस्रनामविख्यातंममनारक
नारकं वारकंसर्वसंसारकूपानामयिक
नेनयं येतेनत्तानमात्रेणशीघ्रवर्ज
करोम्यहं निरंजनंनिराधारंविश्व
स्महंसंगुरुः निर्गुणंगुणसंयुक्तंममार्

पर॰
स॰
९१

ज्ञाननिवारकं जगत्सूत्रंजगन्नाथं द्व
न्द्वापेतंपरंशिवंतं विज्ञानविद्बुधा
यत्नःकृतांजलिसमस्तहृत्क हृष्टा
परमसंहृष्टापरानंदरसात्मना स्थैर्य
गांभीर्यवीर्यैणपविशुद्धिमहात्मना त्रि
लोकेशंभुनाख्यातंश्रुत्वापरमगोच
रं स्तोत्रमनुत्तलपतांब्राह्मांहंसस्वपथयोः
हरेः हंसोहंसरितिनिरात्वाहंसस्वपय
रेहरिं तद्रूपंसकलंब्रह्मासोहंहंसः
प्रजापतिः इतिश्रीरुद्रयामलेतंत्रेउ
त्तरखंडेपरमहंसोपाख्यानेसर्वरघक
रणेत्रयस्त्रिंशत्तमःप्रजापतिर्शिवसं
वादेपरमहंस [illegible] हंस्तनाम
स्तोत्रंसंपूर्णंसमाप्तं ॥ ॥ ॥ ॥

अथस्तोत्रं श्रीदेव्युवाच ॐकाराय
रमहंसस्यनाम्नासहस्रमीश्वर पठि
त्वापारयित्वाचनिहन्मास्मिभवार्ण
वान् । इदानींश्रोतुमिच्छामिस्तोत्रम
स्यमहात्मनः मंत्रगर्भमयंदेवरह
स्यंपरमात्मनः योग्यायदिप्रियाते
यतत्दावदपमहेश्वर भैरवउवाच वा
रितास्यतुन नित्यंशुद्धंशुरुरतेइताः
सर्वदाग्राहिणीभूत्वाएकस्तिवंमहे
श्वरि योसौपरमहंसाख्योपरमात्मप
रा[illegible]स्तनः तस्यत्योतिस्वरूपस्य
परमहंसस्यसुंदरि वक्ष्यामिपरमंगो
प्यंस्तवराजमिमंप्रिये सर्वकामप्र
दंनित्यंजुष्टंद्रियविनाशिने सर्वदुष्ट

पर॰
स्तो
५२

प्रशमनं सर्वापद्विनिवारणं मुक्ति
देमुक्तिकामानामनंतफलदायकं
अनंतफलदातारं सर्वपापनिवार
णम् गायत्रीछंदः स्तुतिं मुनिरस्य
स्तवानम् जपामि परमहंसाख्या
देवतासमुदाहृता तारं बीजं च
शक्तिः सत्वकीलकमीश्वरि मोक्षा
र्थे देवदेवेशि विनियोग उदाहृतः
ॐ अस्य श्रीपरमहंसस्तवराजस्य
स्तवानस्तुतिर्ऋषिः गायत्रीछंदः
परंज्योतिस्वरूपो परहंसदेवता
ॐ बीजं हुं शक्तिः सं कीलकं मो
क्षार्थे जपविनियोगः ॐ तारं यो
उदितं देवि जपं तं देवाधिराजं परं
मं

नित्यंस्वात्माभिरूपंयान्परमपरमपराद्वि
स्फुरितिमानसे तस्यस्याद्विजयो
हृषीकविषयैस्तैर्वेड्डियारादिनो
मायामोहविनाशनाटनपटुर्मो
हेलभेन्मानवा हंसपदंजयन्नि
त्यमतंद्विनोयः स्वार्दपदंजगति
वप्रथितप्रभावः यानिस्फुरंनिजम
हाप्रथितंस्वरूपमानंदजन्यस्थल
भेस्तुविडंलभंव सोहमितिस्फुट
मिदंजपतेमनुष्योरात्रिंदिनंप्रजिप
ंपरमाप्रसादं परमंहंसपदंव्रजेति सपरं +
वंमुजनैःपरितस्तुपरिश्वनःश्रीमा
पदंयदिवाजपतेनिशांकेवयातस्तभेव
दपवर्गमस्तुनिमानवदानवडंलभंव

नत्परार्थविनिवर्जितमोहज्वालंयथघजपेत्सनियतंपरत
त्वसारः परपदंजप जिह्विजंस्फुरदंप्रतिदिनंपरमात्मस्वरूप
वात्

पर· स्तो· ५३

मुक्ति

जगति पदं स्वरसुंदरी चिन्मयं पर

मिदं जपति यो मोक्षमार्गमपि याति स

चिरेण चित्स्वरूपमपि च प्रपत्ति वि

स्वभासते सभुविविधप्रकाशः १५ स

त्पदं सदिति रूपमनंतं यो जपेत्स स्व १६

मुक्तिमवैतः सत्यमेव परमं समुपैति

ज्ञानरूपपरमार्थविशेषं चिद्रूपेण

तत्त्वपदे द्येनित्यं प्रज्ञानरूपं शिवरू

पमेव स याति नित्यं परचित्स्वरू

पं योगेश्वराणां भुवि दुर्लभं यत् १७

आनंदं जपति च नित्यमथवापि यो

वा स्वरूपं जपेत्सर्वानंदमयाः सदा

स्त्रवरतः सर्वेष्टकामान्वितः त्रैलो

क्याधिपतिर्भवेद्धु चिनरो देवाधिपो

जायन्ते सर्वविघ्ननिवारणे च समभवे
न्नश्रीविघ्नराजो यतः सोहमित्येवज
पेत भुवि दैर्मन्त्र षो हं सोभवेत्परम
हंसस्वरूप एव संसारसागरसमुद्ध
रणैकसारां शक्तिं लभेद्भुवि मान
वयोन कोपि ब्रह्मेति यो वाजपेत्स म
नुष्याः स्वात्मवश्याः सर्वका
ले सद्ब्रह्मप्राप्नोति निरन्तरं न कालेस
देवमेवो भुवि जायते च इति स्तोत्रं वि
ध्वे सकलमन्त्रराजेकनिकषं सदा
नेदा [illegible] कारं पठति परमाविनयं
विरं हं परमनन्तं हि गुहं [illegible] मन्त्रं ब
धं वमेव परमहंस देवस्य स्वराजं तवो
त्तमं सदा गुप्तं सदा गोप्यं गोप्तव्यं वस

पर॰ दात्रिये गजं देयं शिरो देयं न देयमे
स्तो॰ नदीश्वरि गोपनीयं महागोप्यं गोप्त
४४ व्यं च विशेषतः अभक्तेभ्योपि पुत्रेभ्यो
दत्वा नरकमाप्नुयात् विना शिष्याय
नोदद्याद्यस्य कस्यापि कर्हिचित्
दुर्जनेभ्यः सदा गोप्यं गोप्तव्यं सर्वदा
प्रिये इति श्रीरुद्रयामले तंत्रे परमहं
सस्तोत्रं संपूर्णं ॥ ८ ॥

परमहंस
पं.